

Elnöki köszöntő a Vese Világnap alkalmából

Tudta Ön, hogy a felnőtt lakosság körében minden tízedik embernek van valamilyen formában vesebetegsége, és világszerte minden évben emberek milliói halnak meg a krónikus vesebetegséghez társuló szív-, és érrendszeri szövődményekben? Magyarországon is legalább 500 ezer honfitársunk veszélyeztetett e tekintetben!

A Nemzetközi Nephrologiai Társaság (International Society of Nephrology (ISN)) és a Vesealapítványok Nemzetközi Szövetsége (International Federation of Kidney Foundations (IFKF)) magyar kezdeményezésre, minden év márciusának második csütörtökét a Vese Világnapjának nyilvánította. A Vese Világnap megrendezésére 2013-ban immár nyolcadik alkalommal kerül sor, ezúttal március 14-én. A 6 kontinens több mint 100 országában megtartott világnap ez évi központi üzenete: **„Előzd meg a vesekárosodást! Védj a vesédet, tudd meg, hogyan!”**.

Célunk, hogy felhívjuk a figyelmet vesénk központi szerepére általános egészségünk szempontjából, és hogy világszerte csökkentjük a vesebetegségek és a hozzá társuló szövődmények gyakoriságát, súlyosságát.

A vesék igen összetett és csodálatos szervek, számos biológiai funkciójuk van. Elsődleges feladatuk a testfolyadékok egyensúlyban tartása, anyagcseretermékeket és ásványi anyagokat szűrnék ki a vérből, melyeket vízzel, a vizelettel kiürítenek. Emellett a vérnyomás szabályozásában, a vörösvérsejtek képzésében és az egészséges csontozat megőrzésében is részt vesznek. A vesék durván ököl nagyságúak, és a hasüreg mélyén, a bordák alatt helyezkednek el.

A vesék betegségei kialakulhatnak akután, de gyakran lassan, alattomosan fejlődnek ki úgy, hogy a beteg nem is szerez róla tudomást.

Az idei Vese Világnap központi témája az akut vesekárosodás megelőzése. Az ép vesét is károsíthatja a kiszáradás (csökkent folyadékfogyasztás, hányás, hasmenés, lázas állapot, nagymértékű izzadás). Az idősek és a kisgyermekek különösen veszélyeztetettek ebből a szempontból. További tényező egyes gyógyszerek nem ellenőrzött alkalmazása. Sokszor egy már meglévő, fel nem ismert vesebetegséget ront tovább egy ráakadó, második betegség. A károsodás olyan súlyos lehet, hogy átmeneti vesepótló kezelés válik szükségessé. Amennyiben a gyógyulás nem teljes, idült vesebetegség, veseelégtelenség is kialakulhat.

A fentiekén túl a krónikus vesebetegséghez számos egyéb kórállapot vezethet: napjainkban a vesebetegség legáltalánosabb oka, különösen idős betegeknél az elhízás, a cukorbetegség és a magasvérnyomás-betegség, ami szív- és érrendszeri szövődmények kialakulására is hajlamosít. További okok a gyulladásos betegségek, fertőzések, a vese és a húgyutak elzáródása, valamint olyan öröklődő elváltozások, mint pl. a policisztás vesebetegség.

A vesebetegségek általában lassan alakulnak ki és az észlelhető komolyabb panaszok, tünetek csak jóval később jelentkeznek, sokszor akkor, amikor a betegnek már visszafordíthatatlan veseelégtelensége van, ami vesepótló kezelést, dialízist, illetve veseátültetést tehet szükségessé. Ez a beteg részéről komoly életmódbeli változtatásokat igényel, és az egészségügyi ellátó rendszer számára is rendkívül költséges.

A rutin vizelet-, vér- és vérnyomás-vizsgálat azonosítani tudja a vesebetegség nagyon korai jeleit. A korai felismerés és kezelés nem csak lelassíthatja, vagy megállíthatja a veseműködés további romlását, a végstádiumú vesebetegség kialakulását, de jelentősen csökkenti a társuló szív-, és érrendszeri szövődmények előfordulását, ami világszerte a korai halál leggyakoribb oka.

A felismerésben kulcsszerepe van a háziornosnak. Ő a beteg igazi „családonos”, aki szűrővizsgálatokat végez, felismeri a betegséget, primer ellátást nyújt és szükség esetén a szakorvoshoz irányítja betegét. A nephrológusok és háziornosok együttműködése az ellátás szempontjából alapvető fontosságú.

Amennyiben a végállapotú veseelégtelenség bekövetkezett, a betegek életét a vesepótló kezelés biztosítja. Ez lehet művi vértisztítás (művese kezelés, illetve hasúri dialízis), az arra alkalmas betegek részére pedig az ideális megoldást mind egészségügyi, mind a társadalomba való visszailleszkedés szempontjából a veseátültetés jelenti. Magyarországon a transzplantációhoz kapcsolódó szabályozás jó és korszerű, megfelelően biztosítja a lehetőséget a vesék felhasználásához. Sok átültetett vese halott emberektől származik, néhány pedig élő donortól, legtöbbször az átültetésre váró rokonától. Szakmai szempontból az élődonoros transzplantáció számít az ideálisnak, mivel az eredmények ilyen esetben a legjobbak. A módszer Magyarországon is terjedőben van, az utóbbi két évben évente már mintegy félszáz ilyen beavatkozást végeztek.